
DIJK EN
WAARD

Commissie sociaal domein 18 november 2026

Monitor Sociaal Domein met impact indicatoren IBK

Stef Brinkman en Jantine Waijenberg

Visie sociaal domein

✓ Mei 2023

Wat betekent dit voor mij als inwoner?

Wat betekent dit voor ons als maatschappelijke organisatie?

Wat betekent dit voor ons als gemeente?

Waar willen we naar toe?

Onze missie:

Een sterke, gezonde en vitale samenleving waarmee we de zorg op termijn effectief en betaalbaar houden voor iedereen.

- iedereen doet mee naar vermogen
- eigenkracht en samenredzaamheid door samenwerking
- betaalbare en effectieve zorg en ondersteuning
- elke inwoner is uniek

✓ Mei 2023

DIJK EN WAARD

Integraal beleidskader sociaal domein 2023-2027

Dijk en Waard op weg naar:

Proces

- 2023 start van het IBK
- 2024 heeft de Raad ingestemd met de voorgestelde indicatoren en vorm van de monitor
- 2024 1e monitor – nulmeting
- 2025 2e monitor – metingen over 2024
- 2026 3e monitor – metingen over 2025
- 3e monitor 3 november 2026 ter informatie aangeboden aan de Raad
- 18 november 2026 toelichting aan de commissie sociaal domein

Monitor sociaal domein

Tellen en vertellen op drie onderdelen:

1. **Kwantitatieve indicatoren IBK**: bestaande betrouwbare en valide bronnen (CBS en GGD data) en benchmark met landelijke cijfers *(**tellen**)*
2. **Kwalitatieve indicatoren IBK**: ervaringen, verhalen van inwoners en professionals en duiding *(**vertellen**)*
3. **Dashboard sociaal domein**: reguliere cijfermatige informatie over demografische ontwikkelingen, Jeugdwet, Wmo, Participatiewet en Wet gemeentelijke schuldhulpverlening *(**tellen**)*

Achtergrond

- Doel monitor: inzicht voortgang IBK voor het uitvoeren van de controlerende en kaderstellende taak
- Eerste monitor was een nulmeting – start van het IBK (mei 2023).
- Data is afkomstig uit bestaande betrouwbare en valide databronnen.
- In 2022 extra onderzoeken om effect Corona pandemie in beeld te brengen.
- Over 2025 heeft de GGD geen reguliere Gezondheidsmonitor opgeleverd - kwalitatieve verantwoording
- In 2027 oplevering van drie gezondheidsmonitoren (jeugd, jongvolwassenen en volwassen/ouderen).

Inzicht in voortgang

- Indicatoren geven inzicht in de voortgang van de ambities en doelen uit het IBK op de lange termijn.
- Kwalitatief inzicht vult de indicatoren aan en verduidelijkt waar gemeentelijk beleid invloed heeft.
- Externe omstandigheden zijn van invloed op de resultaten.
- Vanwege inzet van meerdere interventies is één-op-één resultaat niet aantoonbaar.

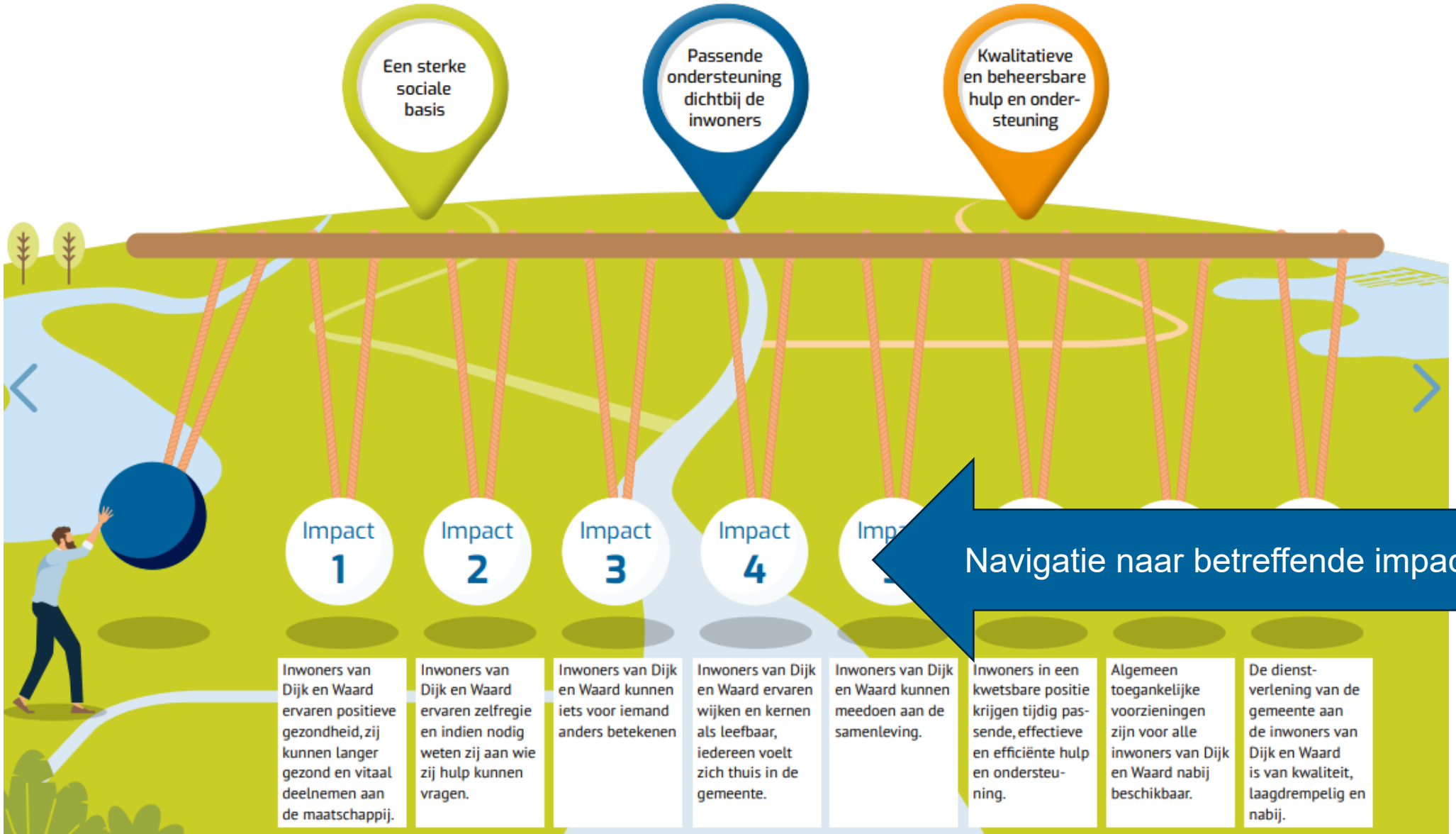
Agenda

1. Hoe gebruiken we de monitor - opbouw monitor
2. Hoe lezen we de monitor
3. Vragen en open gesprek

Deel 1 - Gebruik monitor

Opbouw monitor

Welke impact willen we maken?

Navigatie naar betreffende impact indicator

Opbouw monitor

Impact 1

Inwoners van Dijk en Waard ervaren positieve gezondheid, zij kunnen langer gezond en vitaa
deelneme

Duiding

Omschrijving gewenste impact

INDICATOR

De positief ervaren gezondheid van goed tot zeer goed onder onze inwoners neemt vierjaarlijks toe.

Omschrijving indicator

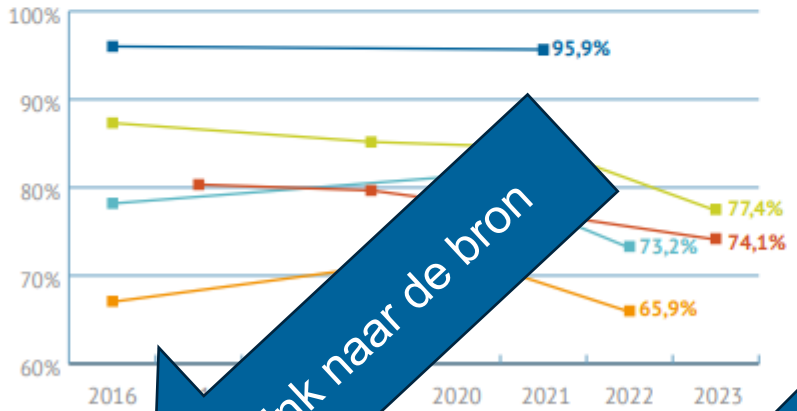
Betekenis

Positieve gezondheid is een brede blik op gezondheid, kijkend naar het dagelijks functioneren, lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven en meedoen.
(IPH: Institute for Positive Health)

Betekenis – definitie indicator

TELLEN

Positief ervaren gezondheid (goed tot zeer goed) onder inwoners van Dijk en Waard (2016-2023)

	0-11 jaar			18-65 jaar	65+ jaar
NHN	95,4% (2021)		4% (2023)	74,1% (2022)	62,0% (2022)
NL	96,2% (2016)		(2023)	73,0% (2022)	60,9% (2022

Link naar de bron

Cijfermatige data gemeente

Benchmark NHN en NL

bron: Gezondheidsmonitor GGD HN

rs laten zien dat de trend en ontwikkeling in Dijk en Waard voor alle leeftijds-
rieën vrijwel gelijk is aan die in Noord-Holland Noord. Positieve uitzondering hierop
ijn de 65-plussers in Dijk en Waard. Door de jaren heen zien we dat substantieel meer
oed ervaren ten opzichte van

en daling zien in de positief
achting grote invloed gehad op de

wel in Dijk en Waard
ere categorieën. De
ngeren ervaren dat hun

gezondheid onder druk staat. We gaan onderzoeken in hoeverre dit binnen de invloedssfeer van de gemeente ligt.

De cijfers voor Nederland zijn voor deze indicator beperkt beschikbaar. Deze indicator wordt sinds 2020 landelijk gemeten.

Om de positieve gezondheid in Dijk en Waard te laten toenemen naar het niveau van voor
ij interventies in onder
ongeren ervaren dat hun
onitor jeugd die de raad

Rondom leerlingen in voortgezet onderwijs is een brede zorgstructuur gebouwd. Deze structuur is erop gericht opgroei- en opvoedproblematiek, psychische problemen en stoornissen tijdig te signaleren en daarop te interveniëren. Het helpt leerlingen weerbaar te maken en te werken aan eventuele mentale gezondheidsproblemen. Dit draagt bij aan de wijze waarop zij hun positieve gezondheid ervaren.

Deel 2 – Lezen monitor

Positieve ontwikkelingen

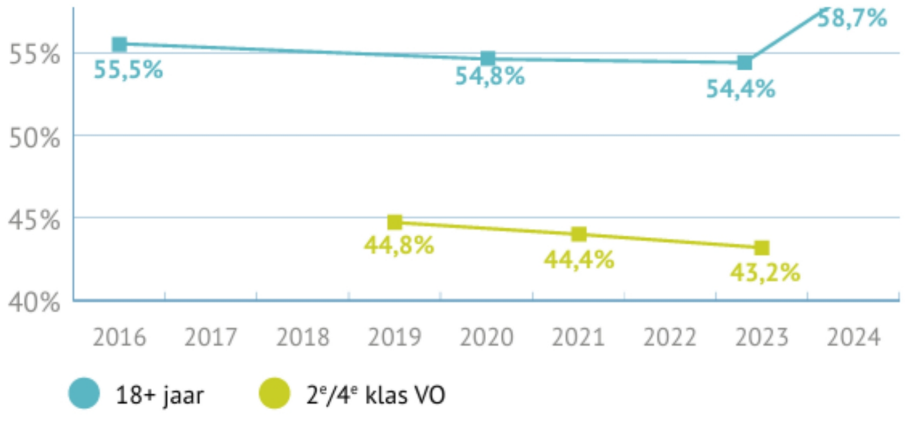
- Het percentage volwassenen en ouderen dat sport neemt toe.
- Het aandeel inwoners met beperkte basisvaardigheden ligt in Dijk en Waard aanzienlijk lager dan het landelijk gemiddelde (doelstelling behaald).
- Het percentage inwoners dat mantelzorg verleent is vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde (doelstelling behaald).
- Er zijn verdere stappen gezet richting een dekkend en samenhangend gebiedsnetwerk rond inwoners.
- Het aandeel jeugdhulptrajecten dat volgens plan wordt afgerond neemt toe.

Het percentage volwassenen dat sport neemt toe

TELLEN

Aandeel inwoners van de gemeente Dijk en Waard dat aan sport doet.

18+	NHN	NL
2024	**58,1%**	**57,7%**
2022	53,7%	53,6%
2020	52,6%	50,8%
2016	52,7%	51,3%

2e/4e klas	NHN	NL
2023	**43,2%**	**44,7%**
2021	44,4%	43,3%
2019	44,8%	47,0%

* p.w. 150 minuten matig intensief bewegen en 2x p.w. spier- en botversterkende oefeningen

- Impact: iedere 4 jaar neemt het percentage dat sport toe.
- Geen nieuwe cijfers beschikbaar.
- Percentage volwassenen dat wekelijks aan sport doet neemt toe.
- We zetten in op het stimuleren van sport én bewegen, via o.a. buurtsportcoaches, vrij toegankelijk aanbod en inrichting buitenruimte

Het aandeel inwoners met beperkte basisvaardigheden ligt lager dan het landelijk gemiddelde

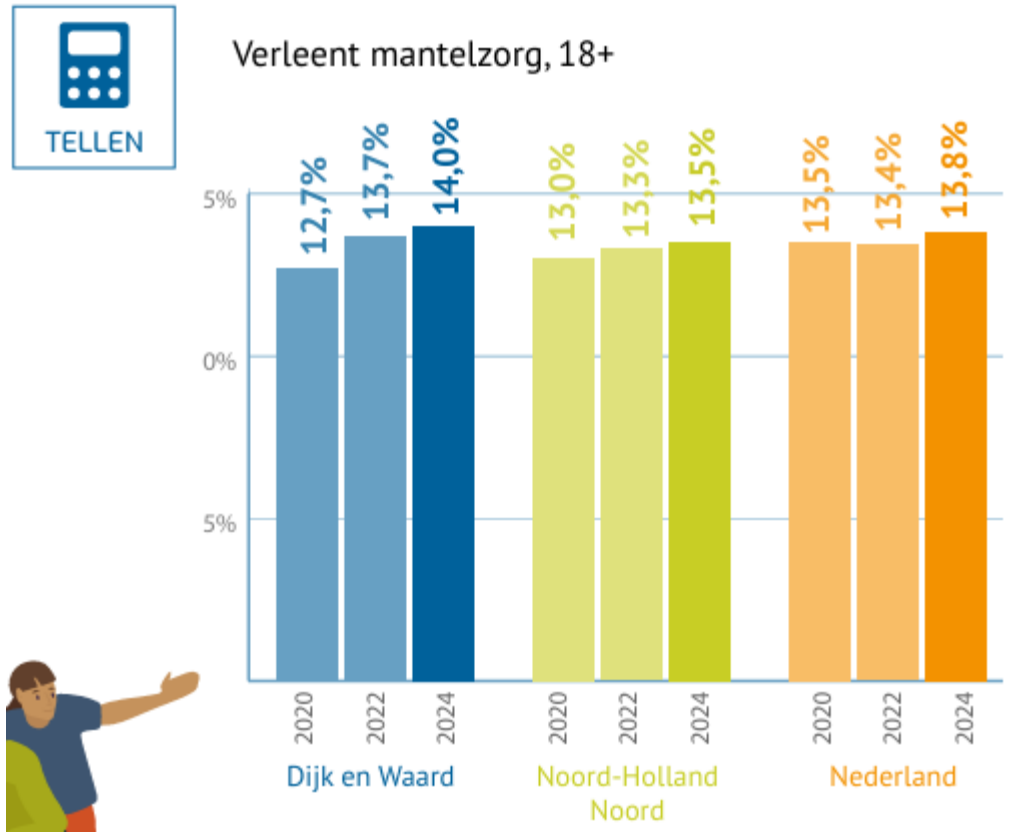

De cijfers kunnen niet vergeleken worden met voorgaande jaren, vanwege een vernieuwde onderzoeksmethode.

- Impact: het percentage inwoners met beperkte basisvaardigheden blijft lager dan het landelijk gemiddelde (= behaald).
- Nieuwe data over 2024 vormt nulmeting door uitbreiding doelgroep (66- tot 75-jarigen) en verruiming onderzoek.
- Naast taalvaardigheid zijn ook reken- en digitale vaardigheden meegenomen.
- 11% heeft verlaagde basisvaardigheden.
- % D&W is lager dan in NHN en NL.

Het percentage mantelzorg is verglijkbaar met het landelijk percentage

- Impact: in een periode van 4 jaar is het percentage inwoners van 18 jaar en ouder dat mantelzorg verleent gelijk aan het landelijk percentage (= behaald).
- Geen nieuwe cijfers beschikbaar.
- % mantelzorgers dat zich zwaarbelast voelt neemt toe.
- WPW, MET en Geriant geven advies en bieden praktische ondersteuning.
- Ruim 1.375 mantelzorgcompliment in 2025.
- 62 jonge mantelzorgers in beeld

Er zijn verdere stappen gezet in een dekkend en samenhangend gebiedsnetwerk per wijk

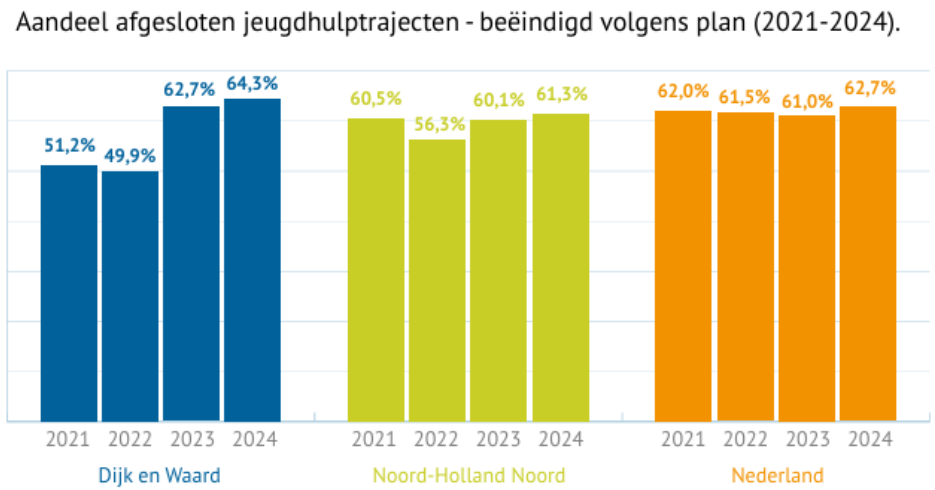

- De gebiedsanalyses zijn opgeleverd.
- Volgende stap: vertaling naar gebiedsagenda's en uitvoeringsplannen
- Inzet op vergroten vindbaarheid van activiteiten en voorzieningen per gebied
- Inzet op betere verbinding tussen toegang geïndiceerde hulp en ondersteuning en de sociale basis

Jeugdhulp trajecten volgens plan beëindigd neemt toe

TELLEN

- Impact: inwoners in een kwetsbare positie krijgen tijdig passende effectieve en efficiënte hulp of ondersteuning.
- Data over 2023 en 2024 is nieuw. Nog geen cijfers over 2025 beschikbaar.
- % afgesloten volgens plan neemt toe.
- % D&W is hoger dan in regio NHN en NL.

Aandachtspunten

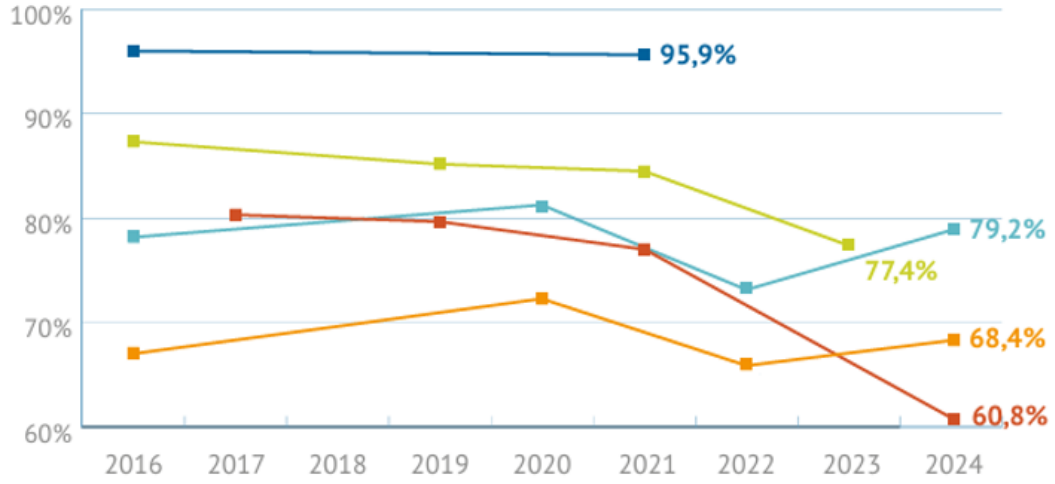
- Jeugdigen en jongvolwassenen: negatieve ontwikkeling rondom positief ervaren gezondheid en eenzaamheid.
- Het aantal mantelzorgers dat overbelasting ervaart neemt toe.
- De waardering van de woonomgeving is gedaald. Op sociale en fysieke leefbaarheid zijn verschillen zichtbaar tussen dorpen en wijken.
- Inwonerstevredenheid over de Wmo en Jeugdwet is op een aantal onderdelen afgenomen.

Positief ervaren gezondheid: daling onder jeugdigen en jongvolwassenen zet door

TELLEN

Positief ervaren gezondheid (goed tot zeer goed) onder inwoners van Dijk en Waard (2016-2024).

	0-11 jaar	2e/4e klas VO	16-25 jaar	18-65 jaar	65+ jaar
NHN	95,8% (2021)	78,4% (2023)	64,3% (2024)	77,8% (2024)	67,2% (2024)
NL	96,2% (2016)	80,3% (2023)	63,8% (2024)	77,1% (2024)	64,9% (2024)

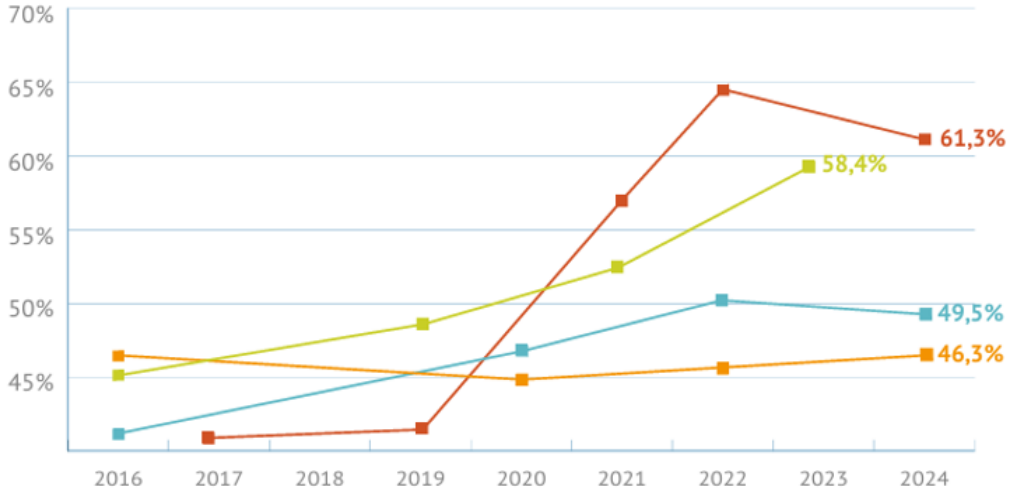
- Doelstelling: de positief ervaren gezondheid neemt vierjaarlijks toe
- Geen nieuwe cijfers beschikbaar.
- Ervaren gezondheid onder jongeren en jongvolwassenen blijft een aandachtpunt (= landelijke ontwikkeling).
- Samen met maatschappelijke partners wordt ingezet op vergroten van gezondheid.

Eenzaamheid: hogere percentages onder jeugdigen en jongvolwassenen

TELLEN

Gevoelens van matig tot zeer ernstige eenzaamheid onder inwoners van Dijk en Waard (2016-2024)

	DW	NHN	NL
2e/4e klas VO	58,4% (2023)	55,8% (2023)	-
16-25 jaar	61,3% (2024)	57,2% (2024)	56,7% (2024)
18-65 jaar	49,5% (2024)	44,6% (2024)	46,1% (2024)
65+ jaar	46,3% (2024)	46,5% (2024)	46,5% (2024)

- Doelstelling: de matig tot zeer ernstige eenzaamheid onder onze inwoners (18+) neemt iedere 4 jaar af
- Geen nieuwe cijfers beschikbaar.
- Verschillen per leeftijdsgroepen.
- Hogere percentages onder jeugdigen en jongvolwassenen (= landelijke ontwikkeling)
- Structurele aanpak via Eén tegen Eenzaamheid: activiteiten én versterken van de onderlinge samenwerking.

De waardering van de woonomgeving is tussen 2020 en 2024 gedaald

6,5
rapportcijfer sociale cohesie

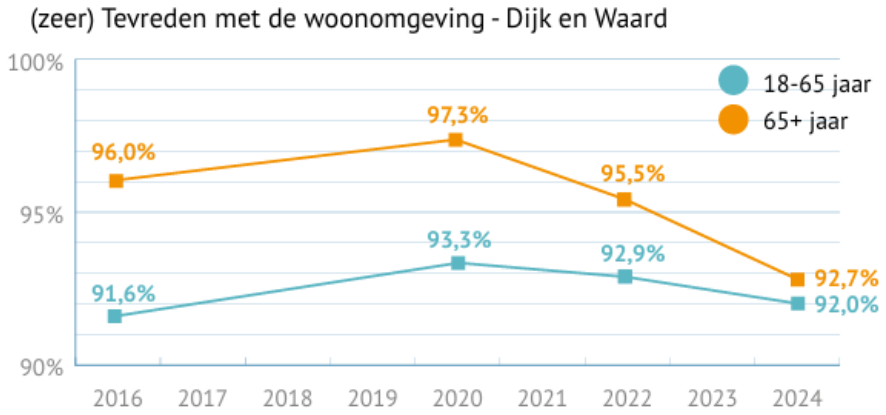
	2021	2023	**2025**
D&W	6,7	6,6	**6,5**
NHN	6,6	6,6	**6,6**
NL	6,4	6,4	**6,4**

6,7
rapportcijfer fysieke woonomgeving

	2021	2023	**2025**
D&W	6,8	6,7	**6,7**
NHN	6,5	6,6	**6,5**
NL	6,5	6,5	**6,5**

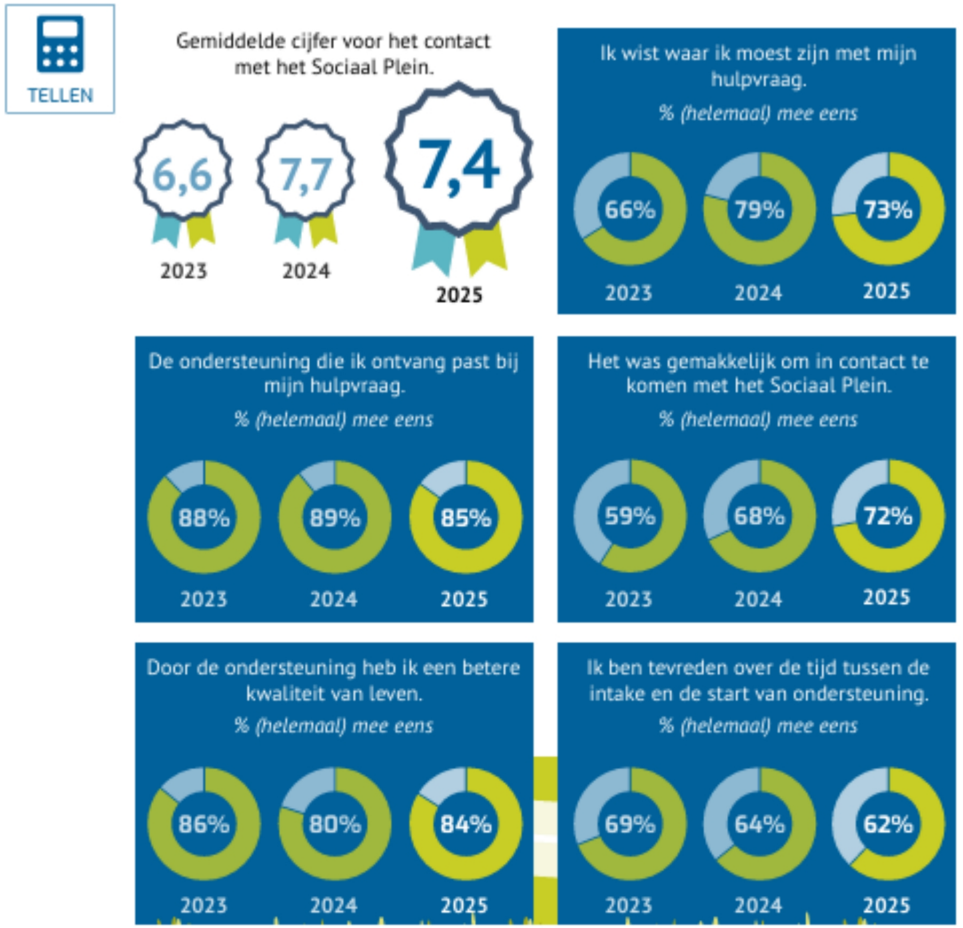
TELLEN

- Doelstelling: het percentage inwoners dat hun woonomgeving een voldoende geeft neemt iedere vier jaar toe
- Nieuwe data vanuit Veiligheidsmonitor 2025.
- Leefbaarheidsscores sociaal en fysiek stabiel gebleven.
- Verschillen per wijk.
- Gezondheidsmonitor 2024: 92% is tevreden over woonomgeving.

Indicatoren uit cliëntervaringsonderzoek Wmo

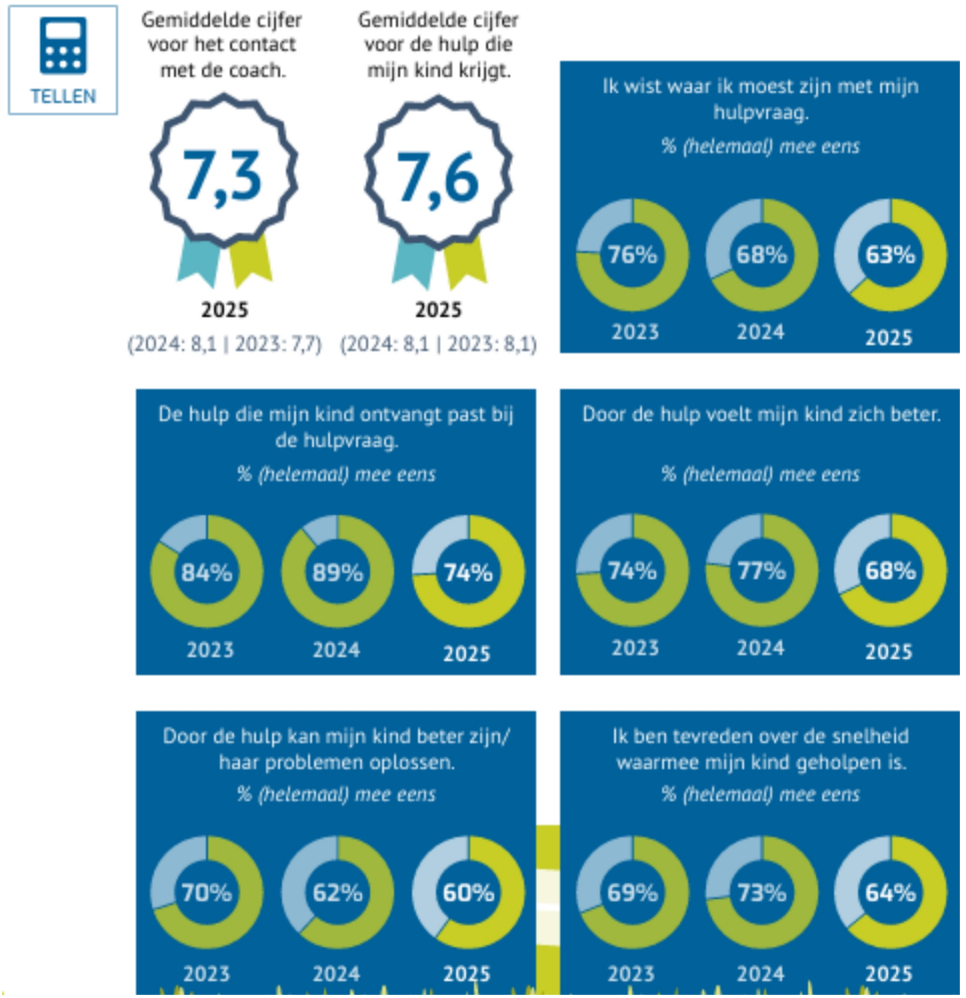

- Er heeft in 2025 één meetmoment plaatsgevonden.
- Respons: 25%
- Uitkomsten overwegend positief en redelijk stabiel.
- Verschuiving van positief naar neutraal.

Indicatoren uit cliëntervaringsonderzoek Jeugd - Ouders

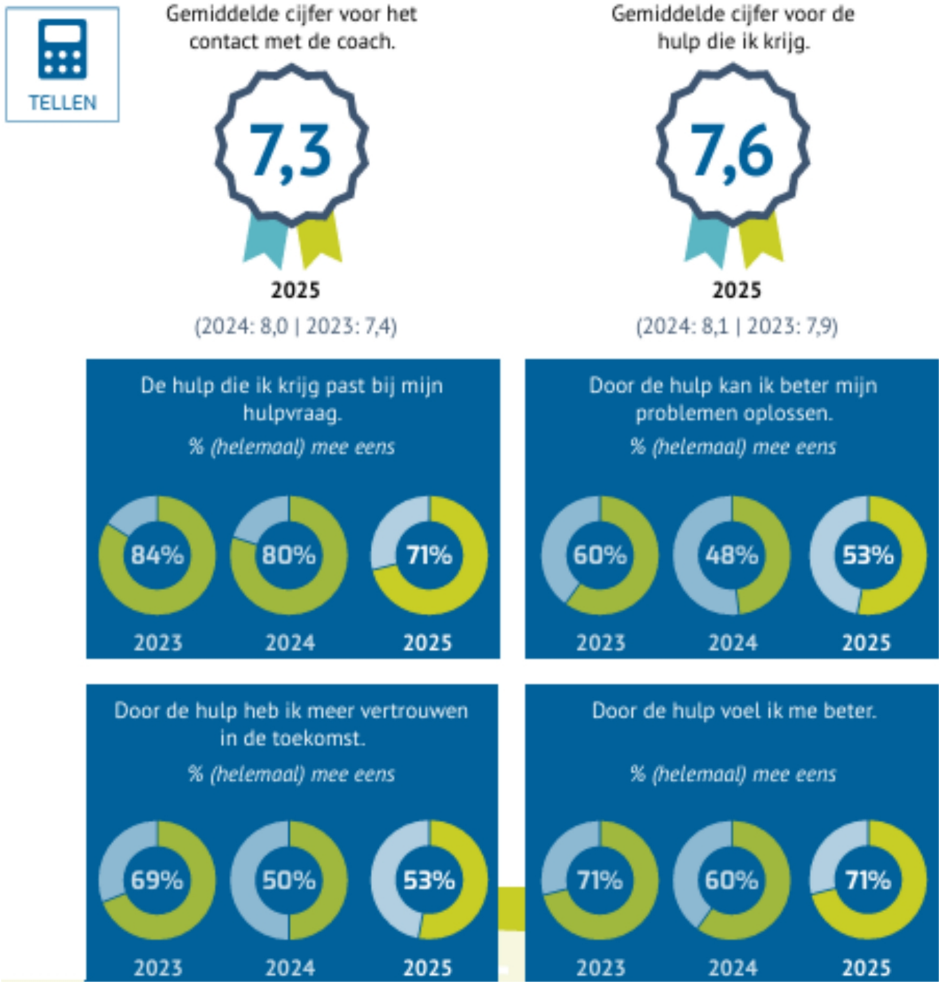

- Er heeft in 2025 één meetmoment plaatsgevonden.
- Respons: 17%
- Wat valt op?
  - Hulp past bij de hulpvraag ⬇
  - Door de hulp voelt mijn kind zich beter ⬇

Indicatoren uit cliëntervaringsonderzoek Jeugd - Jeugdigen

- Er heeft in 2025 één meetmoment plaatsgevonden.
- Respons: 13%
- Wat valt op?
  - Hulp past bij de hulpvraag ⬇
  - Door de hulp voelt mijn kind zich beter ⬆

Deel 4 – Open gesprek

Vragen en open gesprek

Wat is door de inleiding en monitor:

- duidelijker geworden
- wat roept nog vragen op?